

SLOVENIJA.

List 13.

V torek 15. Velkiserpana

1848.

Slovenija izbaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Slavenska sloga.

Bode mlačen veter petegnil,
Vsem ljudem jedno misel dal.
Slovenska pripoved.

Ne pomnijo ljudi, da bi se bilo po svetu kadaj tako mešalo, kakor ravno letas; človek stoji proti človeku, stan proti stanu, narod proti narodu. Kaj je te mešarije krivo? Nič drugega, kakor jedino to, da pojedini (posamesni) ljudi, stani in narodi so od pravice in od kerstjanske ljubezni se odvernili in hočejo krivici in hudobiji služiti. Po krivici se mir in pokoj podira. Krivičen človek ali stan, ali narod nedolžnega preganja; pravičen se krivičniku superstavi in nemir je v deželi, huda vojska pred vratami. — Še mravlinec se brani! — Da bodo narodi mirni in zadovoljni, je neobhodno potreba, da pravica in bratovska ljubezen med ljudmi in med celimi narodi vlada. Druge pomoči ni na nebu, na zemlji, ne pod zemljo. Bog daj pravici moč! Ker se mir in zadovoljnost med narode ne more nikakor poverniti, ako se pravica in bratovska ljubezen med njimi ne ustanovi, zato mora vsaki izmed nas se s besedo in djanjem pri vsakej priložnosti za pravico možko potegniti, in ljubezen bratovsko, kolikor moremo, med seboj razširiti.

Vsaki izmed nas naj pri vsakoj priložnosti, proti vsakemu vsigdar tverdi: da se mora vsakemu narodu pravica zgoditi — zato tudi našemu, — da naj so vsi narodi svobodni — zato tudi naš, da naj so si vsi narodi ravni in jednaki — zato hoče tudi naš vse tiste pravice doseči, ktere se drugim dovoljijo; da naj se narodi eden čez drugega ne povzdigujejo in si pravice, svobode in dežele ne odjemljejo, temoč po bratovsko med seboj ravnajo. Naša beseda bodi vsigdar: Svoboda, enakost in bratstvo!

Bratovsko ljubezen moramo med Slaveni, kolikor je le mogoč, razširiti in razprostraniti. Pravica in ljubezen nam bodete dajale silo in moč, da vse protivnike lahko premagamo. Kjer je pravica in bratovska ljubezen, tam je Bog, ako je pa Bog s nami, kdo bode zoper nas?

Vsi Slaveni smo si po kervi bratje, zato imamo se tudi po bratovsko ljubiti. Kakor ljubljivi brat za brata poskerbi, in kadar more, mu s besedo in s djanjem priskoči in pomaga, tako imajo tudi slavenske plemena po bratovsko med seboj ravnati. Pazimo, kako se nam in drugim slavenskim plemenam in rodam godi, — radi berimo slavenske novine in časopise, posebno naše jedine slovenske politiške novine: „Slovenija“, tudi „Novine dalmatinsko-horvatsko slavonske“; one nam lepo povejo, kako se nam in v obče Slavenam v raznih krajih godi; nam prijateljsko razlagajo, kaj je za njega malovredno in škodljivo; nam pravično svetujejo, kaj naj storimo in čega naj se varovamo. — Od nekoliko časa tudi Nemci v svojih časopisih in novinah pogosto od nas pišejo, vendar veči del tako nekako zvito, da od samih zvižac prave pravice skoro oslediti ne moreš; tudi vedno samopridno trobijo, kaj moramo storiti, kaj opustiti, da bi bilo dobro in koristno — Nemcem, Slavén pa naj bi v kotu sedel in se tim Nemcom priklanjal. Slavén, kteri samo te nemške časopise in novine bere, se sčasoma tako zmoti, da pogosto ravno to želi, govori in dela, kar je njemu in njegovemu narodu v škodo. Ali smo le maličko pametni, moramo iz vse svoje moči želeli, govoriti in delati, kar je našemu narodu dobro in korist-

no: neumen je, kdor ptujo hišo zida, svojo pa podira.

Pred vsim gledajmo, da se vse slavenske plemena našega cesarstva, namreč: Slovenci, Horvati in Serblji, Čehovi, Moravani in Slovaki, Poljaki in Rusini v jeden slavenski narod složimo ali zjediniamo, in to se pravi: sloga ali jedinstvo (Eintracht). Ta sloga slavenska je neobhodno potrebna: našemu cesarstvu, našemu presvetlemu cesarju in našemu narodu v naši državi.

Madjari in Nemci so naše cesarstvo v veliko nevarnost pripravili. Madjari so si pripravili svojo vlastno vlado (ministerium), svojo vlastno vojsko in tako dalje, in s tem so se, ako prav prevdariš, od naše države ločile, njih nič ne veže s našim cesarstvom, zvonaj da sadaj še z nami jednega vladarja imajo. To jim še ni dovolj, da so se od države sami odtergali, oni hočejo siloma tudi že kraljevine Horvatsko, Slavonio in Dalmacio od Avstrie odtergati; ker pa verli in junaški Horvati in Serblji se odtergati in se magjarskemu ministeriu podvreči nočejo, temoč hočejo pri našim cesarju in cesarstvu ostati — jih Magjari, in še Nemci tudi, za puntarje proglašujejo, in Magjari verne Serblje in Horvate za njihovo vernost do presvetlega cesarja preganjajo, zapirajo in obešajo, kakor so v Kikindi brezdušno storili; sadaj se prav s vojsko nad Slavene spravljajo. To je po magjarsko, odtergati se od Avstrie in zveste Horvate in Serblje za puntarje proglasiti in jih poubijati! — Mnogi Nemci tudi le v Frankfurt silijo, samo nekaka sjedinjena nemška dežela se jim po glavi meša po dni in po noči, redko slišiš od njih kaj drugega kakor: „Naše cesarstvo mora zibniti, se mora v nemškej deželi raztopiti, za napred nima biti več ne avstrianskega cesarstva, ne pruskega kraljestva.“ Ni potreba, da bi moral biti človek visoko učen, da nevarnost vidi, v kterej je naša država. Ako jedno polovino v Frankfurt zabarantajo, drugo polovino Magjari odtergajo, kaj pa še ostane? Naravno čisto nič! Odtod pride, da naš cesar v svojih vlastnih deželah mora iz jednega mesta v drugo bežati. Le mi Slaveni moremo našo državo obderžati, da ne razpade in da je Magjari in Nemci ne raztergajo — pa to moremo le, ako se vse slavenske plemena našega cesarstva složijo in bratovsko zjedinijo — nesložni in razdeleni smo preslabi. Že zato se Slaveni moramo složiti in sjediti, da naši državi in presvetlemu cesarju v sadajnej nevarnosti priskočiti in pomagati moremo; 18 milionov Slavenov složnih in sjedinjenih ohrani celo cesarstvo pred pogubo — ako potle že avstrianski Nemci mislijo, da morajo v Frankfurt, in ako so rajši na poslednjim vogli, kakor bi rekel na zarih tiste frankfurtarske dežele — ako so rajši nekaki šlesvig-Holštejn pri Nemcih, kakor pa imeniten narod v Avstrii — pa bodi v ime božje! Ako presvetli cesar po ustavi privoli — mi avstrijskim Nemcem ne bodemo branili iti kamor koli hočejo; oni so svoboden narod, mi se nočemo v njih opravila mešati, kakor tudi mi ne terpimo, da bi se oni v naše mešali. — Magjari naj potle tudi gospodarijo v svojim domu, kakor jim je drago; mi Slaveni se deržimo našega cesarja — njemu še ostanejo lepe slavenske kraljestva, namreč: Slovenija (Königreich Illyrien), Horvatska, Slavonia, Dalmacia in vojvodina Serbska; Češka, Galicija, Vladi-

miria in Morava s ugersko-Slovenskim. Pa le složni in sjedinjeni moremo to dognati, nesložni in razcepleni bi bili podobni zapuščenjej čredi ovec, ktero bi protivniki po svojej volji razdelili.

Bratovska sloga in jedinstvo je tudi za srečo našega naroda neobhodno potrebna. Brez sloge in jedinstva, razdrobleni v razne plemena bi bili slabi, zaverženi. Narod raztergan in razdeljen, je pripravljen, da ga nepriatelji premagajo in potlačijo. Složen, v bratovskej ljubezni sjedinjen in sdružen narod je pa sam v sebi močen, svoboden, vesel; ptujci ga časté, prijatelji ljubijo, protivniki se ga bojé. Mi Slaveni bi bili s slogoj mogočnejši in bi tudi mirnejši ziveli pred sovražniki, tedej bi se ne podstopil vsaki vrag nam gospodovati, nas onegaviti, siliti in nam krivico delati; ker nepriatelj se le tistega podstopi in loti, o kterim ve, da je od znotraj raztergan, omedleven in nesložen, tistega se pa boji, in ga v pokoju pustí, v kterim ve, da je složen, močen in čverst. Majhen pa složen narod je že večkrat premagal velikega pa nesložnega. Naj večí nesreča je za narod nesloga in razdelenost; s tem si narod sam koplje bližnji grob, do kterega se sam pokoplje, iz kterega več ustati ne more. Kjer nesložen narod prebiva, bode berzo ptujec se širil in gospodoval.

(Dalje sledi.)

Austria in Slovenci.

Ena nar krasniših, nar veličastniših držav, ki jih nam zgodovina kaže, je gotovo avstrijsko cesarstvo! Vse narodnosti v sebi zjediniš je kakor od božje previdnosti zadobila poklic, s stoterno vezjo k živimu prijateljstvu jih oviti in tako k veličanski, zvezni državi človeštva pot pripraviti, katera kakor izvišni cilj vsih politiških prizadelj, na hip kletimu ljudoklanju, ki se vojska imenuje, konec storila bode! Al to ni lahka reč, in železnih spon je bilo treba, da se različne narodnosti skupej deržale, ker še niso bile toliko godne, prostovoljno previdnosti služiti za sredstvo k vpeljavi te nar visokejši politiške idee. Ta sila (Zwang) je bla potrebna, in avstrijske ljudstva so se ble počasi je navadile, tim več, ker so jih neštivilne materjalne vezi občnih interesov sčasoma skup zvezale. Kako lepa naloga je bila z tim avstrijskim vladarjem dana, kako lahko bi bili vzajemno ljubezen med narodnostmi redili in potrebno vez jim lahko, prijetno storili. Vunder, Meternih ti nalogi ni bil kos, nikdar ni ta ljudstva spravljajoča idea Avstrie v njegovim tesnoserenim njedru prostora našla, in napredvanje duha časa njegov ograjen pogled ni hotel zagledati. Namesto de bi bil po svobodnih napravah narodam avstrijskim svoje od zgodovine jim odločeno mesto prijetno storil, je vse narodnosti, de bi se od cesarstva ne bile morebiti odtergale, v nemar pustil, in vse enako tlačil. Namesto de bi bil razne narodnosti med seboj sprijaznil, je v svoji brezumni politiki narodov sovraštvo redil, misleč, na to vižo bode mnogostranskim prizadevanjam narodniga omikanja ali, kakor se je njemu zdelo, državniga odterganja v okom prišel. Tako so avstrijski narodi v strašne reve zabredli, in sila Meternihovih bajonetov je bla edina vez, ktera jih je še komej skup varila (deržala).

Vunder vsimu temu vkljub so ble avstrijske ljudstva dovolj blagomiselné, si drugo

véz znajti, ktera jim je v višjim, blažjim obziru teški jarm polajšavala. In to je bla, in upamo, je tudi še: „Ljubezen do vladarske hiše, Habsburg-Lorenskiga rodú“. Blagočutnost Austriancov je pač znala ministersko politiko od mnogokrat izkazane dobrote cesarjev ločiti, in to je prava sreča Austrie—ja, bi rekel, edini deržaj (Anhaltspunct) za negotovi obstoj Austrie.

Ko so v dnevih sušca Austrie spone razpale, in Austrianci svobodno dihati začeli, jim je mogla prva skerb biti, iz svoje prisiljene stopnje se na narodno pot vrniti, v kateri sami jim je se narodno razviti mogoče, in le ljubezen do cara jih je skup deržala, upajoče, de bodo pri svobodnih napravah v navadni zvezi kakor podložniki ljubljena vladarja prav lahko živeli. Zdaj je blo čas, ideo svobodniga austrijskiga cesarstva pred očmi imeti, in pred vsimi drugimi so bili Slavjani, kateri so v ti ideji svojo srečo, svoj prihodni razvoj zagledali in ji življenje dati sklenili. Drugači vunder druge tri narodnosti austrijske. V hudovoljni izdaji so narpopred Taljani Austrio v nemar pustili; za tim so nastopili Madžarji, kateri so dobroto vladarja in tačasno zmešnjavo, ko so se mu na enkrat oči odperle in želje svojih ljudstev odkrile, v zlo obrnili, de so se v resnici od Austrie odtergati hotli.

In poslednič se je še Nemcov tista nesrečna omotica nemške edinosti polastila, v kateri so tudi oni na veličanstvo austrijske edinosti pozabili. Le Slavjani, clo Poljaki, so se lepe Austrie terdno deržali in kako ostudne napadke od drugih narodov so mogli za tega voljo prestati! Z britkim sercam so mogli viditi, de vsi tisti, kateri so Austrio zagovarjali, so s perinkam „Reactionär“, ali, kar duhá tih odpadoželjnih še bolj zaznamva, z—de moram to reči—perinkam: „Černo-rumenjaki“ oskrunjeni bili!

Skoz to žalostno in tesnosrečno nepoznanje veličanske ideje se je častitljivo zidovje cesarstva v svojih temeljnih podlagah omajalo, in še zdej njegova prihodnost ni reč gotova.

Al britkejši od drugih je te žalostne okolšine narod občutil, kateri premajhen za lastno samostalnost in skorej vničen od grozovitnih stisk, ktere so ga vek na vek tlačile, je z austrijskim cesarstvom tako zvezan, de se njegova popolno samostalni narodni razvoj brez cesarstva kar misliti ne da. To je narod Slovenski!—

V petero deželah, v katerih povsod ptuji živel gospodari, raztršen, popolnoma prepušen sovražnim poskusom ponemčenja in poitaljančenja je bil ta narod tako tlačén, de se ga je kakor smertna omotica polastila, iz katere ga je samo svobode svit v dnevih sušca prebudil. Ta narodnost tedaj, po mojih mislih, mora živo zvezana biti z Austrio, in zamore le pod zavetnim mogočnim krilam dvoglavniga orla se zdramiti, spet k moči priti, svoje že poptujčene sine nazaj dobiti in čisto narodno razvitje dočakovati. Ako veličansko zidovje slavovite Austrie razpade, more z njo tudi slovenska narodnost pasti. Zakaj, če si nar hujši primerlej mislimo, bi mogla k nemški zvezi pristopiti, in tu bi bla ne tlačena, ampak vničena. Sreča gotovo bi bila v takim primerleju, v zvezo z našimi južnimi brati Hervati sprejeti biti, — Hervate scer in vse Ilire ko rodne brate iskreno ljubimo, in smo pripravljene kakor za naše, tako tudi za njihove pravice kri in življenje darovati, ali vunder bi pri ti zvezi naša slovenska narodnost po mojih mislih se mogla sosedni močnejši ilirski vdati.

Iz tega vsak pameten lahko sprevidi, de je nam Slovincam nar bolj potrešno, Austrie se z celo močjo okleniti; ker le v nji se nam pravo čisto naravno blaženstvo razveveta.

Poslanci slovenskiga naroda! premislite si to, in postavite združeni z vsimi bratji slavjanskimi novo poslopje austrijskiga cesarstva! Z njim živi in vmerje slovenski narod!

Dr. Martinak.

Slovenski regiment Kinski.

Oj Štajerci, kih dedovi
Bjahu naše kod vojnice
Ponosni, ko labudovi,
Barzi kano lastavice!

Pavao Stoos.

Tako popeva slavni hervaški pesnik junakoserčnost nekdanjih Slovincov, ki so se svoje dni s svojimi sosedi Ilirci, Hervati, Slavonci in drugimi južnimi Slavjani zoper njih občne sovražnike bojevali. Bili so oni v vojskah ponosni ko labudi in berzi (nagli) ko lastavce.

Vmerli so scer naši vitežki dedovi; alj njih slavne lastnosti niso bile z njimi vred pokopane; one živijo v njih vnukih od roda do roda.—Vselej so se štajerski Slovinci v vojskah serčno in viteško obnašali, alj nikdar še v noviših časih tako, kakor v sedajni taljanski vojski. Zdi se mi, kakor ko bi naši vojaški dedovi iz krila černe zemlje bli vstali, vsi omladeni s svojimi močnimi rokami orožje poprijeli in planili nad puntarske Lahe. Niso naši vitežki dedovi, ki se tak hrabro v Italii vojskujejo — njih vredni vnuki v slavnemu slovenskemu regimentu „Kinski“ so, ki očitno vsim narodam spričujejo, de slovenska kri po njih žilah teče in de serčnost nekdanjih Slovincov njih vnuke ni zapustila.

Naš slovenski regiment „Kinski“ je že v letu 1829 svoj ljubi dom zapustil in v Italijo se podal. Bili so od tega leta do zdaj neprenehama v Italii. Stanovali so po raznih mestah v Bolonji, Ferrari, Mantovi, Padovi itd. in zadnič v Benetkah. Povsod so jih radi imeli zavolj njih lepiga zadržanja in vojaškiga ponašanja. Posebno so pa bili dragi svojimu maršalu grofu Radeckimu. —

Sred meseca Sušca so Benečani se spuntali. Malo je bilo scer cesarskih vojakov v Benetkah, alj tak serčni vojaki, kakor naš regiment Kinski, kakor Graničari bi bili gotovo mesto vkrotili, ako bi le bili boljšiga generala imeli. Pa general Zichí je po volji Benečanov našimu regimentu, ki je zoper puntarje stal, ukazal se v kasarno nazaj podati. Komaj so pa v kasarni bili, tak so puntarji pred kasarnim izhodom topove (kanone) postavili, in protili vse postrelati, ako se bodo Slovinci branili. Ukazali so puntari jim zdaj orožje proč položiti in se jim vdati. V taki stiski so oni bili; od ene strani jim je smert protila, ako se bodo vstavljali, od druge pa osramotenje, ako bodo svoje orožje proč dali in se puntarjam podvergli. Pa vsi so enodušno djali, de hočejo rajši vmreti, kakor orožje zapustiti. — Pogodili so se potem tako, de so Benečani jim dovoliti morali, jih s vsem orožjem s vsjo častjo iz mesta v Terst prepelati. Prišli so serčno potem na teržaško primorje in s veseljem so zopet naprej v vojsko šli. Našli so v Goriškim veliko vojakov, našli so svoje serčne sosede Krajnce, Korošce, Hervate in Slavonce in veseli so z njim skupej nad sovražnike planili.

Posebno serčno so se obnašali naši Slovinci 11. velk. travna per mestu Trevizo, kir so oni s Graničari vred veliko močnejšiga sovražnika premogli. Ravno tako pridni so bili oni pri mestu Vicenci. Tam so oni s svojimi bratami, z slovenskimi grenadiri, Lahe, ki so cesarske prijeli, nazaj zapodili.

Še bolj hraberno so se pa oni nosili 23. 24. in 25. mal. serpana v bojih per Somacampagni, Soni in Kustoci. Ograje per Soni so oni kar s bajonetam vzeli in per Kustoci od 10. dopoldan do temne noči tako s bajonetam po Lahih bili, de so jih v beg zagnali. Njih general d'Aspre, ki je sam vidil junakoserčnost naših Slovincov, je drugi dan prišel k našimu regimentu in je djal njegovimu polkovniku (oberstu) baronu Bianchi: „Gospod polkovnik! mem tega regimenta bom jaz v prihodno le s klobukam v roki (odkrit) jahal, zakaj ta regiment je čudno veliko opravil“. Potem je general odkrit s svojoj družinjo mem regimenta jahal; naši pridni Slovinci so pa svojimu generalu glasno vpili: Živijo!

Tako junško se naši Slovinci nosijo. — Od tega regimenta so do zdaj prijeli sreberno znamenje junakoserčnosti sledeči: Gornik (korprol), ki se je v terdnjavi s Spirito per Benetkah tak možko deržal, — Gustav Pippan (Feldwebl, Celjan); Raušer Šimon in Lešnik Jožef (oba gfrajterja). Po imenu so pa zavolj njih posebne serčnosti pohvaleni: Žmave in Pleteršek (oba korprola); od Viskonti (viksi lajtnant); Neuhauser lajtnant); Lovec (korprol) ino Hoffer (gmajner).

Glejte tako zdaj novine, ne le samo slovenske ampak tud druge slavo Slovincov oznanujeju in po svetu razširajo. Le samo nektore nemške novine še zdaj, kader od slave našiga regimenta govorijo, pišejo „das deutsche Regiment Kinski“ (nemški regiment Kinski). Uprašamo, alj hočete Nemci še v prihodno, kakor dosihmalo, Slovincam le vroče delo pustiti, sebi pa slavo osvojiti? Regiment Kinski je slovenski ne pa nemški regiment, ino če se pridni Slovinci za Austrio in za svojiga miliga cesarja Ferdinanda junško vojskujejo in kri prelivajo, ne kradite jim dalej zaslužene časti. Čast, komur čast gre. Zatorej čast in slava našimu slovenskemu regimentu Kinski!

Celj. slov. nov.

Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

V sednici deržavniga zbora 8. t. m. je minister Doblhoff zboru razodel, de je madžarski prvi minister Batjan austrijsko ministerstvo zavprašal: 1) ali pragmatiško sankcijo za veljavno spozna; 2) ali hoče v sedajnih ogersko-hervaških razpertijah pravice ogerske krone braniti. Po razodenju Doblhoffa je austrijsko ministerstvo odgovorilo, de pragmatiško sankcijo za popolnoma veljavno derži; de se pa ne le Madžari, ampak tudi Hervati pragmatiške sankcije poslužijo, de bi pravičnost svoje reči izkazali, de zavoljo tega austrijsko ministerstvo ne more tako naglo čez to stvar razsoditi, de pak vendar želi ohranjenje miru in sprave in enako spoštovanje vsake narodnosti. Na ta odgovor sicer austrijski ministri niso nobeniga madžarskiga odpisa dobili, samo Košut jih je v madžarskim zboru v Peštu napadal in grajal in med družimi jim tudi očital, de se poganjajo staro Meternihovo vlado zopet na noge spraviti, de v svoji politiki nobeniga stanovitniga vodila nemajo in de so se nemškim željami odrekli in nezvesti postali. Na te besede je Doblhoff v kratkim odgovoril, de kar se reakcije vtiče, ministri to presoji visokiga zbora prepusté, pripravljene na ravnost odstopiti, ako samo eden izmed zbornikov o njihni svobodomiselnosti dvomi, (Vsi so pri teh besedah se oglašili: Ne ne!); kar se politike vtiče, de po ministerskih mislih v sedajnim času storjena, človeška politika nič ne velja in dolgo ne terpi, de duh sveta politiko dela in narodam reče: vi ste svobodni, in zastran izdaje Nemcov pak minister zagotovi, de so vsi ministri pravi Nemci, de sopa zraven tega tudi pošteni in pravični in zavoljo tega nobeniga gospodarstva in prednosti med narodi ne terpe. Vsi imajo le en namen: edinost, bratsvo vsih austrijskih narodov. Dokler ta bratovska ljubezen, je rekel Doblhoff, v ti hiši vlada, dokler poslanec od Visle poslancu od jadranskiga morja prijazno roko poda; se hudournih oblakov bali ne bomo, ki se na večerni (tudi Frankobrod je na ti strani) in na jutrovi strani proti nam vzdigujejo in treskajo.

Zastran razmere med Austrio in ogersko deržavo bode ministerstvo posebno deržavno razlago (Staatsschrift) na svitlo dalo.

Naprej se je zbor posvetoval 8. 9. 10. in 11. dan t. m. čez Kudlichovi predlog zastran podložnikov in gospode, ki je nasledni: „Visoki deržavni zbor naj sklenc:

1) de ima prikrajšanje osebne svobode po podložniški veži nehati; 2) de ni treba več

opravljati ne tlake ne desetine ne vsih drugih davkov kakoršni koli naj bodo, kateri svobodnost kmetijskih posestev kratijo; 3) de naj komisija iz zbornikov iz vseh deželá sestavljena z ministri vred predlog napravi zastran odškodovanja in zastran osnove noviga sodništva, do kteriga časa imajo dozrajne sodne in politiske gosposke svoje službe opravljati; in 5) de se svečani razglas na kmete razpošlje.

Mnogo zbornikov je skušalo ta Kudlichovi predlog nekoliko popraviti in poboljšati in med njimi tudi naši poslanci: gg. Kaučič, Doliak in Ulepič. Dozdaj pak deržavni zbor še nič o ti reči sklenil ni.

V seji 9. d. je minister Bach razodel, de je česki poslanec Brauner iz ječe izpušen, ker ni bil nobeniga hudodelstva kriv.

V sednici 10. d. je uprašal Neuman ministre, ako mislijo v Petrogradu ojstro govoriti zastran prihoda ruskih vojšakov v podonavske knezovine (Moldava in Valahio). Na to je Doblhoff odgovoril, de se minister zvonajnih zadev skerbno obnaša s svojimi rečmi, de pa vendar toliko tudi sam ve, de ste ruska in turška vlada enih misel zastran Moldave in Valahie, de tedaj ni nobeniga vzroka se tukej vpirati.

V sednici 11. d. je vprašal Zimmer ministra vojske, zakaj de so vojaki zopet nemške trakove od bander sneli.

Minister Latour je odgovoril: de je svojo lastno misel o ti reči že uni dan zboru odkril, de so pa pozneje vsi ministri sklenili: podlaga našiga deržavniga zidovja je spoznanje enakih pravie vseh narodov. Iz te strani ministri tudi to vprašanje zavoljo nemških barev razumijo. Oni mislijo, de tako znamnje pri vojašni nema narodniga pomena; ono naj bode splohno zvezno znamnje za tiste vojake, ki bodo pri armadi nemške deržave (Reichsarmee), kar pa nobeniga narodniga gospodarstva ne zaznamva. To splohno zvezno znamnje bode tedej tisti del avstrijskiga vojaštva nosil, ki bode k armadi nemške zveze slišal, in sicer v službi za nemško zvezo.

Z tem odgovoram pa minister Zimmerju ni vstregel, kar se iz njegoviga nasledniga vprašanja vidi: ali je 6. dan Velkiserpana bil gola komedija?

Slovenske dežele.

C. k. Celska kresija je na vse podložne komisije ino gospodstva sledeči razpis ministra znotrajnih oprav v nemškemu jeziku razposlala. Razpis na vse komisije ino gospodstva.

Ker se je zvedlo, de se podložnim Celskiga kroga opravilni odkazi ino ukazi (ämliche Bescheide und Verordnungen) ako želijo ne izdajajo tudi v slovenskim jeziku, je permoralo visoko ministerstvo znotrajnih oprav, po visokim deželskim prezidialnim oznanilu od 12. Rožnika 1848, šte. 1568, naročiti, de bi obsežene opravništva (Amtbehörde) ne mudile v prihodnih priložnostih take odkaze v slovenskim jeziku oznaniti. Kar se vsim komisijam ino gospodstvom za to na znanje da, de na tenko po takim ravnaajo.

C. k. Kresija v Celi 15. Rožnika 1848.

(Celj. slov. nov.)

✕ S Prékmuškoga. (Od Ogerskih Slovénov.)* Zdaj je čela Ogerska deržela v pogibeljnih zmotah. Kteri so pèrvle (popréd) podložnici bili, se delajo prevzétni gospodje, a gòspoda morajo k vsemu molčati, ino i èti si med sobom néso dobri, kar sedanji derželski zbor v Peštu zadosti dokazuje — on je negdanjemu Poljskomu sila prilichen —, gder so zbrani zavoljo pogibeli kà se s strani Ilircév ino Serbljánov proti, ter se pregovarjajo „de lana caprina“ za oslovo sèncu.—Madžarje Slavjáne, imenito one v trojedini kraljevini hudo odurjavajo (čertè) ino psujo. V nekšem Ogerskom časopisu je nedávno ètak stalo: „Mi (Madžarje) se zdimo sider mali ino šibki v

priméri k našim, s svojo krotó (velikánsko) razprostránjenostjo se gizdècim (bahjaóчим) sovražnikom (Slavjanom), pak smo vémdar le mi, kateri svétimo kakor plamenica (bakla) svobode ino razsveta (izobraženja), dokler oni t. j. Slavjáne nikaj druga néso, nego (kakor) slama—brez duha človečánstva, katerih si bomo vsegdar velike kupe splastovali ino zežigali!“

Če se jim èto po njih napúhu srèčno nagodi?—onda joj ino prejoj! vsem Slavjanom po Ogerskom!! Obladavši Madžarje bi teda nas iz mèsti (mešcévanja) ino oholosti (ošabnosti) ješče (še) hudje žalili, psovali ino zatirali! —

Tatranski Slováci néso celó pri miru — vémdar zdaj boljje, nego pred nekšimi tjedni; tako tude naši túšnji (tukašnji) Slovénje. Tihoto delá nagla obsodba na kerème nabíta — duhovnicje pak imájo ukázano, ljudstvo pod sèncov miru deržáti.

Kaj pak bodo vsi èti učinili teda, kedar Ilirci, ktere krati Madžare premágajo?—ino zdaj v jesen ob jemanji gorne? èrez vse to ješče je ruho bodóčnosti (prihodnosti) presterto. Zadosti, kmetovje gojijo veliko nezaupázen (nezaupnost) proti gospodi, dokler so v „favores sunt ampliandi“ zaljubljeni. —

Kolikor učivnice tíče, téh pri nas tu skoro ne je. Po zimi prihádja nekoliko otrok v učivnice dotle, dokler je snég, potlen pak so opet prazdne; iz ktere pričine (uzroka)? zató, kajti da so naši učitelje manji (léni) ino nerodni; zató, kaj ti da se jim zasluženo učilo prav ne plátí; zató, kaj ti da viši hodjenja ostro ne ukazújo itd.

Dokler so na Ogerskom za Slovéne vsa povíšanja, vsakojaka uznánja (Anerkennung) trudovitosti ino vrélosti (goréčnosti) zavérta: živéjo naši gospodje v misli „jest vse jedno“ po ugodi lenívo. — Slovstvo je daleko, èe si gdo kaj pisati úpa, toga odúrijo. Bog nam pomozí ino Slavjánska sloga.

Hervaška in slavonska dežela.

Iz razglasa dne 6. t. m., v kterim ban Jelačić izid svojega zadniga potovanja na Dunaj na znanje da, podamo bravcam nasledne verste: Od nj. c. visokosti nadvojvoda Joana, našiga posrednika in mirnika, kakor namestnik tega naroda odbran sem mogel (moral) zastran pomirenja po sklepu našiga deržavniga zbora ko podlago predložiti naslednje pogoje: 1) De se ministerstvo vojske, denarstva in zvonajnih zadev zjedini in stopí z vlado celiga cesarstva na Dunaju; 2) de se narodnosti in jeziku našimu da popolna enakost in poročtvo ne le v domačim opravništvu, ampak tudi na obćim ogerskim zboru; 3) de se želje in tirjanja serbskiga naroda na Ogerskim izpolnijo. Od teh vodil le za las odstopiti mi ni dala ne lastna moja vest, ne očitna volja naroda.

To de, ne nj. c. v. nadvojvoda in palatin Stepan, ki me je sicer z narvročejši prijaznostjo sprejel, in mi srečen izid vgovora in pomirenja želel, ne predsednik madžarskiga ministerstva g. Batjan, s kterim sem se èez teiste pogodbe pogovarjal, nista v stanu bila, nasproti ogerskimu zboru in njuni strani mojimu terjanju in pogodbam zadovoljiti, in ker je 30. pret. m. nadvojvoda Joan v Frankfurt odšel, se je tudi ta posledna skušnja mirniga dogovora z Ogersko deželo končala, brez de bi mogel zdaj povedati, de zamoremo srečni izid v ti reči pričakovati.

Nam drugo ne ostane, kakor počakati sklep sedajniga ogerskiga zbora v Peštu zastran našiga ugovora, kteriga je minister madžarski zboru gotovo predložil, in po tem pomagaj moč in sloga (edinost) naša naši stvari, ktera ne bo ostala ne brez simpatije (sočutja) slobodnih narodov Avstrie in Evrope, ne brez poterjenja nj. velič. našiga kralja, ne brez pomoči Božje, na ktero se mi terdno zanašamo!

Ogerska dežela.

Minister denarstva Košut je izdal ogerske banknote za 2 fl. —

Po banskim zaukazu se na Hervaškim in v Slavoniji ogerski banknoti nikakor prijemati ne smejo; ravno tako je prepovedano gotovino v zlatu in srebru iz dežele odnašati.

(Allg. Oest. Z.)

Madžari so močno jezni na Dunaj zavoljo slavniga sprejetja bana Jelačića. V „Pesther Zeitung“ pravi nekdo, de bodo Madžari proti temu pred celim svetam protestirali!

Galicja in Vladimiria.

Iz Lvova 31. Maliserp. Danas so praznovali obletnico za narodna mučenika Teofila Višnjovskiga in Jožefa Kapušcinskiga. O 9. uri je oznanil glas zvonov obhod vsih cerkvá. Pri cerkvenih vratih so stale mizice za darove na spominik, ki se ima ob svojim času iz teh obletnih darov postaviti. Pri mizi so stale gospe. Tri kompanije pežcov in en oddelek konjikov iz narodne straže so stali celi dan na grobu mučnikov, vse delavnice in štacune so bile ta dan zaperte. Velika množica ljudi je romala celí dan k grobu in ga z cvetjem zasipavala. (Pražke noviny.)

Lombardsko-beneško kraljestvo.

Bojni minister jo prijel sledeče oznanilo maršala Radeckiga iz Milana 6. d. t. m.

Mesto Milan je naše; ono se je milosti nj. veličanstva Cesarja vdalo (predalo), in jaz sem danas o poldne z svojo hrabro (vitezko) armado va-nj stopil.

Piemontesko vojaštvo je to mesto sinoč zapustilo in bode po novim včeraj ž njim in z mestam storjenim vgovoru do jutro v večer unstran reke Ticino, in tedej zvonaj mej cesarske zemlje.

Armada je pred dvema tednoma iz Verone naprej stopati začela nad sovražnika; je med tem pri Somacompagna, Custozza, Volta, Cremona, Pizzighetone in dva dni pred Milanam v viteških bitvah premagala, in je štirnajsti dan gospodar poglavitniga lombardskiga mesta. Armada in vojvoda (vodja) mislita tedej, de sta svojo dolžnost do svojiga ljubljeniga Cesarja in do ljubleniga očestva zvesto izpolnila; zakaj ni ga več sovražnika (vruga) na lombardskih tleh.

Pošljem visokimu bojnimu ministerstvu to sporočilo po enim izmed narhrabriših generalov (polkovnikov) armade po generalu grofu Klamu (Clamm), kakor tudi še danas do nj. vel. Cesarja ravno tako junaškiga generala, kneza Lichtensteina, z to tako veselo novico v Inšpruk odpravim.“

Radecky l. r. poljni maršal.

Po daljnopisnim oznanilu se je papežovo mesto Bologna 7. d. t. m. zjutraj marsallajntantu, baronu Veldenu podalo in je od cesarske vojašne drugiga razdelka obsedeno.

Ptuje dežele.

Nemci.

Frankobrod na Majnu 9. dne t. m. so imeli Frankobrodčani praznovati zmago nemškiga orožja na Laškim. Sic vos non vobis kri prelivate Slavi!

Ne pruski ne hanoverski kralj nista 6. d. t. m., ki je bil od nemškiga ministra Peuckera za priseganje nemških vojakov novimu nemškemu poglavarju odločen, kaj posebno obhajala, temuč sta samo svojim vojsakam oznanila, de bodo za Nemce se bojevali, kolikorkrat bosta ona zaukazala.

Nemški narodni zbor se zdaj že dolgo z drugim ne peča ko z praznimi prepiri.

Francozka dežela.

Za ustavo Francozke republike (narodovlade) je zbor posebne odbore zložil in sicer za denarstvo, zakonodajo, za vojsko in vojašno, dela, zvonajne zadeve. Ta posledni odbor je naročil nekterim svojim udam, de bi mu èez poglavitne reči, o kterih je zdaj v Evropi posebno govorenje, spodobno razlago podal; zlasti se bode pečal Xavier Durieu z ruskimi rečmi, Edm. de Lafayette z multanskovalaškimi; Jober z zadevamí Avstrie in slavjanskim deželá; Payer z nemškimi; Heckerren z pruskopolskimi i. t. d.

* Velja opomba 6. lista Slovenije. Vr.

Nepolitiški del.

Slovenci!

Rojstni gojzd je domovina,
Tici védno nar bolj draga,
Ta je hišica ji blaga,
Ni ji nikdar brez spomina.

Le ko gojzde sneg pogerne,
Ojstra zima jo prežene
Z hoste mraza zamorjene,
Al na pómľad koj se verne.

Ino pesme tú prepéva,
Ktere v gnezdu prepevali
Jo je učila blaga mati,
Po domače gostoléva.

Taka je ljubézin prava
Do premile domovine,
Ki je terdna, ki ne mine,
Z serca pride, čista, zdrava.

Naj, Slovenci! tud med nami
Ljubav ta se ne pogrésa,
Bo naj terdna, naj ne péša,
Zlo nobeno je ne zmámi.

Serčno jo ljubimo; mati
Saj Slovénija je mila,
Ona nas je porodila,
Ah nikár je zametvati!

Sej smo ljubi njé sinovi,
De smo pravi, pokažimo,
Nehvaležni ne bodimo,
Ino v sercu ne sirovi.

Memo mačohé je bolji
Vselej vselej prava mati;
Torej tuje ne iskati,
Dom nam bude naj po volji.

Po Slovensko govoriti
Ne sramujmo se nikari,
Tega ti nas Bog obvari,
To naj neče se zgoditi.

Ta ni sin očéstva pravi,
Ki jezika se sramuje,
Ter ga nično zametuje,
Ki se zove v očétnjavi.

Sloga, mir, edinost prava!
Pridobímo to si zá se,
Ino péla večne čase
Bo Sloveni se slava.

M. Valjavec.

Kratki pregled evropskih narodov.

(Dalje.)

II. Litevsko pleme.

Litvani so druga veja velikiga vindiskiga ali slavjansko-litevskiga debla, ki s Slavjani vred eno rodovino indoevropskiga plemena storé. Jezik litevski je dozdej še narbolj z sanskritam v zlahti, iz kteriga kot iz studenca vsi indo-evropski jeziki izvirajo.

Litvani so prebivali nekda v vseh deželah današnja Pruskiga kraljestva, so pa od Nemcov ali odmaknjeni ali pa ponemčeni bili. Slabi njih ostanki (2.400.000) se najdejo na jutrovi strani baltiskiga morja in so večidel podložniki ruskiga cara. Svetu znane so njihove narodne pesmi o ljubezni.

III. Pleme gerško-latinsko.

Narodi tega korena slišijo z Arnauti ali Arbanasi k thraški rodovini, ter so večidel po južni Evropi razširjeni.

Ti so:

1) Gerki (Greki), prededi sedajnih Gerkov (1½ mil.), kterih novogerski jezik se toliko od starogerskiga klasičniga loči, kolikor se novočeski od staroslavjanskiga.

Koliko milionov je nekda gerski stari jezik za svoj materni jezik imelo, se zdaj natančno in gotovo povedati ne more, toliko pak je resnica, de je ta krasni jezik sam iz sebe se razsnoval (razsvetel), ter tako čist (pristen) in nepokvarjen ostal, kakor je to današnja dne samo slavjanskemu jeziku mogoče. Literatura (pismenstvo) Grekov pa je do take stopnje dognanosti in popolnosti prišla bila, de so od tistiga časa Greki učeni vseh drugih narodov postali, in za tega volja bo njih slava, ako ravno jezik odmerje, večno živela.

2) Rimljani (ali Latinci), ta narod je tudi že odmerl; njegovi latinski jezik se je po celim starim znanim svetu po mestah glasil in njih literatura latinska je tudi nevmerjočo slavo dosegla.

Oba ta jezika, gerski in latinski, se imenueta učena jezika, nekaj za to, ker je naša

učenost v njima prve početke najšla, nekaj pa, ker se ju učeni med seboj nekoliko še dan današnji poslužujejo.

Iz latinskiga govorenja so postale v poznejših dobah z pomešanjem vsakterih družih novi jeziki, ki sploh romanske ali vlaške imenujemo.

V teh svojih hčerah je pokazala latinska beseda svojo znotrajno moč, v kateri je clo svojo učiteljico, gersko namreč, presešla, zakaj gerski jezik v nobenim narečji, latinski pa v neštevilnih živi in nigdar živeti ne neha.

Narodi romanskiga jezika so:

3) Italijani, prav pak Vlahi (Lahi) imenovani, sedajni prebivavci v Italii, število njih znese do 26 milionov; Lahi so v mnogo narečij razdeljeni, med kterimi nar čistejši toskansko je pismenski jezik postalo ter nar veči popolnost v pesmih, na gledišu, in zpevih doseglo. Beseda Vlah po korenini pomeni Celt ali Gal, zdaj pak sploh pomeni, kar Roman t. j. zmesanina latinskiga s kakim ptujim jezikom. Tako imenujejo Slavjani Valahe podonavske Rumune in Morlake, Vlahe v Dalmaciji.

4) Francozi (36 milionov) po Francozkim, južnih krajih Belgie in zahodni strani Švajce razširjeni, kjer z njimi sosedni narodi germanskiga rodu se ravno tako zavoljo jezika in narodnosti poganjajo, kakor zahodni Slavjani z Nemci.

Francozki jezik je diplomatiški in v njem se omikani ljudje po mnogih deželah razgovarjajo, ako ravno ni, kakor kdo misli, že sam na sebi znamenje in neobhodna potreba omikanosti (Bildung), zakaj vsak narod zamore v svojim lastnim jeziku omikan biti.

5) Španjolci in Portugalci, ki prebivajo na pirenejskim polotrovi (polotoku) in ki so svoj jezik tudi po Ameriki, po celi Brasilii in nekoliko tudi v Indii razširili.

6) Angličani (Angleži) se smejo po sedajnim govorenju bolj romanskemu, po korenini pak germanskemu plemenu prištet, kjer bode mo tudi o njih govoriti.

Zvunaj teh velikih in gospodarskih romanskih narodov zaslužijo, de jih tukej omenimo, tudi manjši narodi, ki jezik govorijo, kateri je iz latinskiga in nekoliko tudi iz slavjanskiga jezika izvirali.

7) Furlanci v mestu Gorici, v Vidmu in v tistih krajih med Gorotanam in beneškimi Taljanci.

8) Valahi ali kakor sami sebi pravijo, Rumuni, na števili blizo 8 milionov, kterih je ena tretinka pod avstrijsko vlado in sicer v Sedmograškim (Erdelju) in na Ogerskim; večidel pak jih je v Valahii in v Multanah (Moldavi), nekoliko tudi po gersko-slavjanskim deželah (v Thracii in Makedonii); tako, de samo proti večeru Madžare za sosede imajo, drugod so pak povsod od Slavjanov obdani in Ruse od Ilirov ločijo. Valaški narod pokaže, de so že za rimskih časov v podonavskih deželah Slavjani prebivali, ko so tje jeli Rimljani zahajati in se tako z traškimi Geti in Slavjani v sedajni Rumunski narod se zjedini in premenili.

(Konec sledi.)

Kako se more sedajni čas narbolje obrniti (vpotrebovati).

(Iz Zore Dalmatinske.)

Vse kar je, v času je. Čas prinese in odnese; on iz prihodnosti v sedajnost, ter iz sedajnosti v minulost kot narhitrejši reka teče. On nigdar ne pride z praznimi rokami; ker vsakimu, ki ga z razumnim načinom vpotrebiti (obrniti) zna, veliko korist prinese: ali pri vsem tem se vsaki trenutik vse drugačniga pokazuje; vsako delo svoj čas terja.

De bi tedej človek vsaki čas dobro, v korist, v svoj in obči napredik obrniti mogel, mora imeti zrelo in bistro razsojenje, posebno znajdenost v spoznanju vsakiga časa t. j. ali je zgoden ali nezgoden.

Vsak človek je moder, kateri dobro zna čas razpoložiti: in vsak je spet neumnež, ki vreme brez hasni izpusti, zakaj kakor se mimo pusti, izteče naglo in razlije se v jezero večnosti — po tem ga doseži.

Bratji! ker vse, kar je bilo, kar je in kar bode še, se v času pretečenim, pričujočim in prihodnim znajde; spomnimo se tudi mi rojaki na svojo minulost, poznajmo dobro sedajnost, in poženi mo se, de nam prihodnost dobra pride.

Na prvo vprašanje: „kaj smo bili?“ je moj odgovor: pravi Slavjani, čisto pleme, narod slaven, močan in čislán. „Kaj smo zdaj?“ Oh! z zdihljem odgovorim na to vprašanje:

na pol Italjani (pri nas na pol Nemci) t. j. pokvarjeni, izkazeni Slavjani, ki se sramujemo svojiga plemenitiga jezika in svoje krasne narodnosti. In kdo so to!? to za res nismo vsi, ampak samo tisti, kterim so oslepene oči z taljansino (pri nas z nemšino) de sonca ne vidijo, in neumno mislijo, de bi narnesrečniši ljudje postali, kadar bi se ptujšina iz dežele izkorenila in iztrebila. — Na tretje vprašanje pak: „In kaj bi bilo treba, de bode mo?“ pravim: kar smo popred bili t. j. z dušo in s telesam pravi, čisti, celi Slavjani: in taki takrat postanemo:

a) Ako učilnice in gosposke v domačim jeziku imamo.

b) Ako bodo vsi prebivavci naše dežele primorani pošiljati otroke svoje v učilnice našiga jezika.

c) Ako se postava vpelje, de nihče tudi narmanjši (ali nar veči) uradnik (častnik, državni, deželni služabnik) postati ne more, ako ne zna popolnoma narodniga jezika.

Iz tega pravila (Regel) se morajo za zdaj samo tisti vzeti, ki so vredni in častni služabniki zraven tega pa priletni možje, tako de bi se zastoj mučili z učenjem domačiga jezika, in bi več truda ko dobička imeli.

Oni naj stoje, kakor stoje, ali otroke svoje naj pošiljajo na nauk narodniga jezika.

d) Ako se cerkev Rimska tudi v Dalmaciji znebi Latinsine, ter božjo službo in druge cerkvene dela v staroslavenskim, ali pa če je mogoče v prostim narodnim jeziku opravlja (za kar se tudi naši bratji Hervati in Čehi poganjajo).

Ako se poženemo in vse to dosežemo, bode mo gotovo postali, kar smo bili, t. j. pravi in čisti Slavjani: zato bratje, ako Boga znate! gledajmo sedajni čas samo v to obrniti, de vse tisto zadobimo, v čem se sreča naše narodnosti vderži, in tako se nadjati moremo dobre prihodnosti.

Po tem se bode izbudil duh naše narodnosti, ki je dozdej nosila verige sramote in sužnosti na sebi, ki je na očeh bila slepa, in ki je že skorej bla clo koren svojiga imena zgubila.

„Sad je vreme, sad je ora (ura),
„Bratjo drago! bratjo mita!
„Svak za svoje ginut mora,
„Tako pjeva Slavska Vila.“

J. Sundečić.

Med in péln.

Skri se Ljubljana, Grade se pokri,
Teržiču in Kamniku gliha nič ni!

Lep izgled, ki so ga Kamniški burgarji (mestjani) Slovencam dali; ko so bli nemško černo-rudečo-rumeno bandero na šukno vsadili, je še le zdaj med Teržičani posnemavce najdel.

V Teržiču se je v kratkim osnovala: „deutsche Liedertafel“, in je že enkrat z petjam nemških pesem Teržičane tako razveselila, da so skorej na kljune in beržanko pozabili.

Tako so bili nek, ovbe, dobre volje in tako so prepevali: „Wo ist das deutsche Vaterland“, da jim je sv. Katarina v Lomi hotla od strahu čez hribe vjiti.

A. G.

S m e s.

Mende vendar povabilo k skladu za „deutsche Flotte“, ki se je po nemških ljubljanskih novicah razposlalo, ni bilo glas vpjiočiga v pušavi; koliko penozov je naš černo-rudečo-zlati pobiravec že skupej spravil, se sicer še sploh ne ve; pripoveduje se pa vendar za gotovo, de mu je nekdo iz dežele škatljico zelodov z tem nasvetvanjem poslal, želode vsaditi, de iz njih hrastje (dobovje) zaredi, iz kteriga se bo zamoglo nemške ladje delati. Še veči zaslugu za nemško brodovje (Brod-Schiff) bi si pa vtegnil zadobiti, kdor bi Nemcam kje kako pomagal do kakšniga nemškiga morja privertati.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnji	
	2.		7.	
	Velikiserpan.	Velikiserpan.	Velikiserpan.	Velikiserpan.
Srednja cena 1 mernik.	gold.	kr.	gold.	kr.
Pšenice domače	2	12	2	5
» banaske	2	20	2	12
Turšice	—	—	1	18
Sorčice	—	—	1	40
Rézi	1	30	1	27
Ječmena	1	2	—	—
Prosa	1	40	1	37
Ajde	—	—	1	28
Ovsa	—	49	—	52